

ARUKÜLA PÕHIKOOI ÕPPEKAVA

Ainevaldkond: KUNSTIAINED

Aruküla Põhikool lähtub Põhikooli riikliku õppekavast:

[3. PK Ainevaldkond „Kunstiained” - Õppekava materjalide veeb - Õppekava materjalide veeb \(projektid.edu.ee\)](#)

Riikliku õppekava lisa:

[PRÕK Lisa 3 Ainevaldkond Kunstiained \(riigiteataja.ee\)](#)

Erisused on kirjeldatud alljärgnevalt:

ÜLDOSA

1.1. Ainevaldkonna ja õppeainete kirjeldus

Ainevaldkonna õppeaineteks on Aruküla Põhikoolis järgmised õppeained:

- muusika
- kunst

Ainevaldkonna kirjeldus ja õppe eesmärk:

Kunstiainete pädevus lähtub arusaamast, et õpilase areng on elukestev ja mõjutatud kultuurist ning kunstid (muusika, kunst, kirjandus, draama, film, tants) ja kultuur laiemalt (visuaalkultuur, pärand- ja pärimuskultuur jms) on inimese dialoogipartnerid kogu elu jooksul. Kunstid on olulised väärtushinnangute, suhtluskultuuri, empaatia ning kriitilise mõtlemise arendamise vahendid. Kunstide kui professionaalse kõrgkultuuri loomingu kõrval on tähtis ka uuriv ja leiutav looming ning kultuur mõtestatud inimtegevusena laiemalt.

1.2. Valdkonnapädevus

Õppimise tulemusena kujuneb õpilastel valdkonna õppeainetes eakohane pädevus, mis tähendab, et õpilane:

- teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;
- loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid;
- mõtestab ja reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust;
- mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas;
- osaleb kunstide suhtluses tõlgendamist vajava sõnumi edastaja ning vastuvõtjana informeeritult ja kriitiliselt;
- on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt.

Kunstiainete pädevus lähtub arusaamast, et õpilase areng on elukestev ja mõjutatud kultuurist ning kunstid (muusika, kunst, kirjandus, draama, film, tants) ja kultuur laiemalt (visuaalkultuur, pärand- ja pärimuskultuur jms) on inimese dialoogipartnerid kogu elu jooksul. Kunstid on olulised väärtushinnangute, suhtluskultuuri, empaatia ning kriitilise mõtlemise arendamise vahendid. Kunstide kui professionaalse kõrgkultuuri loomingu kõrval on tähtis ka uuriv ja leiutav looming ning kultuur mõtestatud inimtegevusena laiemalt.

1.3. Ainevaldkonna õppeainete maht

Muusikat hakatakse õppima I kooliastme 1. klassis.

Kunsti hakatakse eraldi ainetunni raames õppima II kooliastme 4. klassis.

Ainekavad on koostatud arvestusega, et kirjeldatud õpitulemused on saavutatavad järgmise soovitusliku tunnijaotuskava korral:

Õppeaine	Tundide arv I kooliastmes	Tundide arv II kooliastmes	Tundide arv III kooliastmes
Muusika	-	5	3

	1.kl	2.kl	3.kl	4.kl	5.kl	6.kl	7.kl	8.kl	9.kl
	2	2	2	2	2	1...	1	1	1
Kunst	...			2			3		
	1.kl	2.kl	3.kl	4.kl	5.kl	6.kl	7.kl	8.kl	9.kl
	-	-	-	-	1	1	1	1	1

1.4. Üldpädevuste saavutamine, õppekava läbivate teemade käsitlemine ja lõiminguvõimalused ainevaldkonnas

Üldpädevuste fookus KUNSTIAINETE ainevaldkonna tundides Aruküla Põhikoolis:	
Kultuuri- ja väärtuspädevuse saavutamise toetamiseks:	Suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;
Sotsiaalse ja kodanikupädevuse saavutamise toetamiseks:	Kujundatakse suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;

Enesemääratluspädevuse saavutamise toetamiseks:	Kujundatakse suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;
Õpipädevuse saavutamise toetamiseks:	Kujundatakse suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;
Suhtluspädevuse saavutamise toetamiseks:	Kujundatakse suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;
Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevuse saavutamise toetamiseks:	Kujundatakse suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;
Ettevõtlikkuspädevuse saavutamise toetamiseks:	Saavutatakse suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgi, koostada plaane, neid tutvustada ja

	ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust;
• digipädevus	Suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuv as ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.
Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.	
• Elukestev õpe ja karjääri kujundamine	Taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuv õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid;
• Keskkond ja jätkusuutlik areng	Taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
• Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb

	end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
Kultuuriline identiteet	Taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisladi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
Teabekeskond ja meediakasutus	Taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskkonda, suudab meediamailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärgi ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskkonnas;
Tehnoloogia ja innovatsioon	Taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
Tervis ja ohutus	Taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
Väärtused ja kõlblus	Taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.
Lõiming toimub eelkõige lähtudes riiklikust õppekavast ning koostöö võimalustest Aruküla põhikooli erinevate valdkondade õpetajate vahel.	

Valdkonnasisesed lõiminguvõimalused ja rõhuasetused:	Valdkonnaülesed lõiminguvõimalused ja rõhuasetused:
• Teemapäevad, -nädalad • Ainealased võistlused, õpisündmused • Olümpiaadid • Laululaagrid • Kunstinäitused • Lauluvõistlused	• Osavõtt traditsioonilistest koolisündmustest ja ettevõtmistest • Õpi- ja koostööoskuste õpetamine ainetundide raames • Projektõppepäevad • Iseseisva/Ennastjuhtiva õppija päevad • Õpilasesinduse poolt korraldatavad ettevõtmised • Osavõtt piirkondlikest ja vabariiklikest konkurssidest, ainevõistlustest, olümpiaadidest jmt. • Väljasõidud ja ekskursioonid

1.5. Õppekorralduse erisused (ehk õppe kavandamine ja korraldamine)

Õpe on õppijakeskne, toetab õpimotivatsiooni hoidmist ning õpilaste kujunemist aktiivseiks ja iseseisvaks õppijaiks ning loovaks ja kriitiliselt mõtlevaks ühiskonnaliikmeiks, kes suudavad teha valikuid ja vastutada oma õppimise eest. Õpet kavandades ja korraldades lähtutakse õppekava üldpädevustest, kooli väärtustest, kooliastme lõpuks taotletavatest teadmistest, oskustest ja hoiakutest ning õpitulemustest ja kooli õppekavas sätestatud õppesisust, kooliastmete õppe ja kasvatuse rõhuasetustest ning läbivate teemade ja lõimingu rakendamise põhimõtetest.

Lisaks tavatundidele on võimalik osaleda ka koorilaulus ning rahvatantsus.

Kunstis osaletakse võimaluste korral piirkondlikes ja rahvusvahelistes projektides, näitustel.

1.6. Ainevaldkondlikud hindamise erisused

Hindamine toimub vastavalt Aruküla Põhikoolis kehtivale hindamisjuhendile.

1.7. Õppekeskkonna erisused

Õppimist toetav õppekeskkond kujundatakse viisil, kus luuakse kultuuritundlik, üksteist austav, kaasav, vastastikku hooliv ja toetav, turvaline, kiusamis- ja vägivallavaba õppekeskkond, mis rajaneb usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel ning kus märgatakse ja tunnustatakse õpilase pingutusi ja õpiedu. Aktsepteeritakse erinevate seisukohtade olemasolu, arutletakse nende üle ning hinnatakse neid, lähtudes allikatest, tõenduspõhistest faktidest ning demokraatliku ühiskonna aluspõhimõtetest.

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, taotletavatest õpitulemustest ja õppesisust ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ja jätab piisavalt aega nii huvitegevuseks kui ka puhkuseks;
- 3) võimaldatakse nii üksi- kui ka ühisõpet (paaris- ja rühmatööd, õppekäigud, praktilised tööd), mis toetavad õpilaste kujunemist aktiivseiks ning iseseisvaiks õppijaiks;
- 4) kasutatakse õpiülesandeid, mis toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 5) rakendatakse nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) laiendatakse õpikeskkonda: arvuti/multimeediaklass, kooliümbrus, looduskeskkond, muuseumid, näitused, ettevõtted jne;
- 7) kasutatakse erinevaid õppemeetodeid, sh rakendatakse aktiivõpet: rollimängud, arutelud, väitlused, projektõpe, õpimapi ja uurimistöö koostamine, praktilised ja uurimuslikud tööd.

2. KUNSTI AINEKAVA

2.1. Õppeaine kirjeldus

Kunsti õppeaine roll on innustada õppijat avastama ja kasutama oma võimeid (sh seni avaldumata võimeid) kunsti ja visuaalkultuuri loojana ning sellega suhestujana, seega ka kultuurikandjana. Kunsti õppeaine tugineb ülesehituselt visuaalkultuurile ning arendab visuaalset kirjaoskust, mis on tänapäeva maailmas edukaks toimetulekuks tähtis igaühele. Kunst toetab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mis tahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada, jõuda originaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud tulemusteni.

2.2. Teadmised, oskused ja hoiakud kooliastmeti

	Teadmised	Oskused	Hoiakud
I kooliaste	• kirjeldab visuaalseid pilte, jooniseid ja sümboleid oma kogemuse piires; • teab kujutiste kasutamise ja jagamise head tava; • kavandab lihtsamaid ülesandeid disainis ja loomes kestlikult; • teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi töid spontaanselt ning kavandades, kasutades eri tehnika- ja töövõtteid; • kirjeldab lühidalt enda tööd ja tulemust.		
II kooliaste	• tõlgendab visuaalseid kujutisi oma kogemuse ja õpitu piires; • teab autorsuse üldisi põhimõtteid; • kasutab õpetaja juhendamisel osalist disainimist probleemi lahendamiseks kestlikult; • loob omanäolisusttaotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka uurides ja kavandades, kasutades ning põhjendades eri tehnikavõtteid jakompositsiooni; • analüüsib oma teost ja tööd; • arutleb loodu üle, seostades loomingut oma kogemuse piires teiste eluvaldkondadega.		

III kooliaste	• analüüsib õpetaja abiga enne kasutamist visuaalseid kujutisi, jooniseid, skeeme ja sümboleid; • käitub füüsilistes ja digitaalsetes kultuurikeskkondades enamasti turvaliselt, arvestab visuaalseid kujutisi luues ja kasutades autorsust; • rakendab õpetaja abiga uurimismeetodeid teoreetiliste, kunstitööde või disainiobjektide loomisel; • katsetab, julgeb eksida ja töö käigus langetada otsuseid õpetaja abiga; • loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid ja väljapanekuid, uurides ning teadlikult kavandades, valides ja rakendades protsessi käigus sihipäraselt materjale, tehnika- ja töövõtteid ning kompositsiooni põhimõtteid; • analüüsib õpetaja toel loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt.
---------------	--

2.3. Õpitulemused ja õppesisu klassiti

	Õpitulemused	Õppesisu
1. klass	1) tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi; 2) tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi; 3) leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;	Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, kunstitehnikad ja materjalid Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad. Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja loodusobjektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine,

	4) kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;	maalimine, trükkimine, kollaaži valmistamine, pildistamine, vormimine, voolimine jne) Töövahendite otstarbekas ja ohutu käsitlemine. Pildilised jutustused: joonistus, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon. Kodukoha loodus- ja tehiskeskkond, ruum ja ehitiskeskkonnas. Disain igapäevaelus: tarbeesemete vormi, materjali ja otstarbe seosed. Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine. Ideede esitamise kavandid ja mudelid.
2. klass	1) kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid; 2) tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid; 3) seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;	Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (näit joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine jne). Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon. Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitiskeskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine. Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid. Lähiümbruse loodus ja ehituskunst.

		Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad. Kunstiteoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus.
3. klass	1) tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt omamõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi; 2) tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi; 3) leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni; 4) kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid; 5) tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid; 6) seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid; 7) kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalses kui ka virtuaalses kultuuri	Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (näit joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine jne). Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon. Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitised keskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine. Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid. Lähiümbruse loodus ja ehituskunst. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad. Kunstiteoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus.

	õppekeskkondades ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.	
4. klass	Tutvutakse teadlikumalt kunsti alustega. Pööratakse rohkem tähelepanu ümbritseva maailma edasiandmisele loomingulistes kunstitöodes. Õpilasi juhatakse ise valikuid tegema (tehnik, teemade valik jne) ning otsima pildimaterjali, et kasutada seda abivahendi või lähtekohana.	Visandamine ja kavandamine. Kujutamine ja kujundamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine.. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (näit joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine jne). Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon. Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitiskeskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine. Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid. Lähikäikude loodus ja ehituskunst.
5. klass	Arendab analüüsioskust. Kujutab ja kujundab vaatluse ja ideede põhjal. Mõistab, mis on värvide kogumõju, värvikompositsioon ja värvide kooskõla. Kasutab kavandamist töö protsessi olulise osana. - Leiab vormi ja funktsiooni seoseid. Eksperimenteerib kujutamise reeglitega. Osaleb aruteludes ja ühistöös. - Arendab analüüsioskust. Eksperimenteerib kujutamise reeglitega. Kujutab	<u>Harjutustööd joonega</u> – tõusev, langev, hoogne, kindel ... joon. Algul katsetame pliiatsiga, hiljem pintsliga suuremal paberilehel, erineva tugevuse ja värvihulgaga. Põimuvate ja segunevate joonte vahelised alad täidame sobiva värvitooniga. Uurime emotikone – kuidas kirjamärkide abil käib meilides ja lühisõnumites <u>emotsioonide lihtsustatud kujutamine</u>. Vaatame valitud hooneid,

	ruumi kolmemõõtmelisust. Kavandab ja kujundab, kasutab kavandamist töö protsessi käigus ideede selgitamiseks. Leiab vormi ja funktsiooni seoseid. Loovülesandeid lahendades katsetab erinevaid tehnikaid ja materjale, kasutab sobivaid. Osaleb aruteludes ja ühistöös.	mille fassaadid meenutavad nägusid, nende eeskujul valmib aplikatsioon. Kõikidest valminud töödest moodustame eriilmeliste majadega tänava. Võtame ise erinevaid poose, mõistatame nende tähendust. <u>Joonistame tänavakriitidega inimest</u>, kui teisel tunnil poseerime õues. Poosid jäädvustame asfaldile varju abil, mille piirjooned fikseerib kiiresti pinginaaber. <u>Näitusekülastus</u>, kus vaatame realistlikke, impressionistlikke või fovistlikke maastikke. Uute ideede ergutuseks vaatame iseäralikemaid ehitisi kogu maailmast või digitaalset ulmearhitektuuri. Pappkarbid muudame majablokkideks, ümbritseva ala täidame tänavatevõrguga. Maalides ja muid vahendeid kasutades muudame kogu pildi <u>realistlikuks arhitektuurivaateks</u>. Töö valminud pildiga jätkub, sest nüüd <u>kehastume disaineriteks</u>. <u>Joonistame kolmemõõtmeliselt</u> mitu sarnast risttahukat, mis muudame erikujulisteks. (Ühel lõikame nurga maha, teise muudame ülalt kumeraks. Kõik õpilased valivad ühe eesti mõistatuse, kõnekäänu või vanasõna. <u>Joonistame „sõna-sõnalt“</u> täpselt nii, nagu kirjas on. Kirjutame ka teksti pildile.
--	--	---

6. klass	Kavandab ja kujundab. Mõistab, mis on värvide kogumõju, värvikompositsioon ja värvikooskõla. Leiab eeskju erinevatest kunstitöödest. Tutvub inimkeha proportsioonidega. Kujutab ja kujundab vaatluse ja ideede põhjal. Osaleb ühistöös. Eksperimenteerib kujutamise reeglitega. Mõistab, mis on kompositsiooni kooskõla. Leiab vormi ja funktsiooni seoseid. Kujutab kolmemõõtmelist objekti tasapinnal. Leiab infot erinevatest allikatest. Kujutab ja kujundab vaatluse ja ideede põhjal. Kujutab ja kujundab vaatluse ja ideede põhjal. Kujutab kolmemõõtmelist objekti. Mõistab animatsiooni põhialuseid. Osaleb ühistöös. Kavandab ja kujundab, kujutab vaatluse põhjal. Katsetab erinevaid materjale ja võtteid, kasutab sobivaid. Leiab infot erinevatest allikatest. Tutvub näo proportsioonidega. võrdleb joonistusi ja fotosid kus sama hoonet või linnavaadet on pildistatud erinevatest vaatenurkadest. - Kavandab ja kujundab vaatluse ja ideede põhjal. Eksperimenteerib kujutamise reeglitega. Leiab infot erinevatest allikatest. Leiab eeskju erinevatest kunstitöödest. Arendab analüüsioskust. Loovülesandeid lahendades katsetab erinevaid töövõtteid ja materjale, kasutab	Kubistlike-konstruktivistlike kunstiteoste uurimine ja võrdlemine. <u>Õppekäik</u>, virtuaalse muuseumi külastus. Püüame väljatrükki ülevärvides saavutada <u>konstruktivistlikult üldistatud</u> tulemust. Ajalehtedest-ajakirjadest lõikame välja nende esemete pisifotosid, mis metsa all oleks prügi. Moodustame neist loodusvaate peale skulptuuri-<u>kollaaži</u>, kineetilise skulptuuri. <u>Uurime putukaid</u>, neid, kes ei lenda. Leiame sarnasusi ja erinevusi kujus, värvis. <u>Joonistame linnavaate</u> üksteise taga asuvate kõrghoonetega. Nende seinad ja katused on täis valgusreklaame. Peagi laskub linnale öö (must marker), taevast vilguvad tähetäpid, akendes süttivad tuled ja reklaamid löövad särama. Taeva- ja kirjatähtede kuma lisame pastellpliatsitega. Õpime <u>kujutama inimpead profiilis</u>, paigutame külgsuuna ringi sisse ja visandame mündi rooma keisri pildiga. Milline on <u>värvisümboolika</u> erinevates maades? Arutleme, millised värvid millist maailma kanti võiksid iseloomustada. Näiteks postimpressionisti Paul Cezanne'i ja hüperrealisti David Ligare'i. Võrdleme neid. Vaatame näidiseid netist, kus klassikaline kunstiteos on muudetud reklaami tööriistaks. Kõik hoonemakettide kujutised

	tulemuslikemaid. Leiab infot erinevatest allikatest. Valib ja leiab eeskujude arhitektuuri mitmekesisusest. Leiab vormi ja funktsiooni seoseid. Eeskujudest ja ideest lähtudes kavandab ja kujundab. Loovülesandeid lahendades katsetab erinevaid tehnikaid ja materjale, kasutab sobivaid. Mõistab, mis on joonte ja pindade kogumõju, kompositsioon ja kooskõla. Leiab infot erinevatest allikatest.	maalime just nende värvidega, mis antud maad kõige paremini iseloomustab. Maalimise ajal tuletame meelde varemõpitud värvisegamisvõtted, helestamise - tumestamise, sest <u>värviga rõhutame ruumilisust</u>.
7. klass	Teab joonistavaid kunstnikke ja mõnda nende teostest; uurib teoste fakteure ja tehnilisi võtteid; visandab ja loob nende eeskujul ise fakteure; kasutab erinevaid pliiatseid ja tehnilisi võtteid; oskab uuritut interpreteerida, luues omanäolisi fakteure; kavandab õpetaja abiga raamatu vormi; loob kunstnikuraamatu. Saab selgeks uue tehnika - tuši, või tindijoonistuse; loob ise ühe pildi nimetatud tehnikas. Tunneb nüüdisaegse joonistuskunsti olemust ja selle eri võimalusi; oskab luua teemast lähtuvat mõistekaarti; suudab abstraheerida; oskab kujutada abstraktset.	Uurida joonistavate kunstnike (Kr Raud jt) teoste fakteure, luua neist omanäolisi versioone ja vormistada kunstnikuraamatuks. Kunstnikuraamatu tegemine. Eksponeerimine ja dokumenteerimine. Joonistada paberile veega vabal teemal pilt ja täita kujutatut tuši või tindiga nii nagu pilt "joonistaks või maaliks end ise". Joonistada pilt sellest, mis tegelikult pole silmaga nähtav (loodusjõud, tunded, emotsioonid jne), luues uusi omanäolisi kujundeid. Värvida valmisolev ülesande leht tuttavate esemetega, muutes esemete tavapärase värvi. Vaadata kõikide

	Mõistab värvide olulisust keskkonnast arusaamisel; teab, miks eksisteerivad rahvusvahelised standardvärvid. Oskab välja tuua konkreetse valitud motiiviga eriotstarbelisi objekte ümbritsevast keskkonnast; komponeerib oma väljapaneku ja põhjendab valikuid; oskab tutvustada valitud objekte, nende otstarvet ja loojaid (ka enda loodud objektid). Avastab seoseid, mida varem pole märganud; mõistab, kuidas lõhnad mõjutavad meie visuaalset maailma; märkab värve ka seal, kus tegelikult lõhnab; püüab mõista värvi mõju meie alateadvusele. oskab erinevaid pastelli- ja söetehnikaid; teab pastelli- ja söetehnikaid kasutavaid eesti kunstnikke; omab ülevaadet (pildi)kompositsiooni kujundamise põhitingimustest geomeetriliste põhikujundite abil; mõtleb ruumi ja kompositsiooni elementide ning elementide omavaheliste suhete üle; tunneb pastelli- ja söetehnika ajalugu; õpib üheaegselt kompositsiooniga pastelli- ja söetehnikat; puutub kokku originaalteostega; omandab muuseumikäimise harjumusi; saab teada konkreetse näituse autoritest ja teemadest. õpib teistmoodi vaatama; märkab oma ümbruses väiksemaid või suuremaid faktuure; paneb tähele erinevate ainete koostist visuaalsest aspektist; kirjeldab koostise visuaalseid omadusi; loob ühistööna installatsiooni; seostab visuaalse	õpilaste lehti koos ja arutleda, mis juhtuks, kui esemete värv ka tegelikkuses ootamatult muutuks. Värvida individuaalselt, arutleda gruppides. Gruppide arv vastab esemete arvule. Iga grupp räägib teistele ühest esemest. Valida välja üks loom ja uurida, mil moel on selle looma motiivi kasutatud meid ümbritsevas keskkonnas (kujutav kunst, disain, tööstusdisain, arhitektuur jne). Koostada väljapanek, mis koosneb 7-st erinevast valitud looma kujutavast objektist, millest 2 objekti luua ise, 5 võib laenata. Arvata ära, mis värvi on lõhnad kinnistes purkides ja värvida need paberile. Arutada gruppides ja koos õpetajaga, mida need lõhnad meenutavad ja mis tegelikult purkides on ning arutada kas neid värve saaks ka ära kasutada toodete disainimisel, müümisel. Visandada ideed paberile. Luua õpitud tehnikate baasil abstraktsed kompositsioonid geomeetriliste põhikujundite baasil. Eelnevalt visandada kompositsioonid proovipaberile. Küllastada kunstinäitusi: disaini- ja tarbekunstinäitused, eesti kunsti klassika, kaasaegse kunsti näitused. Võimalusel valida muuseumipedagoogi juhitud haridusprogramm. Tööde eksponeerimine näituseks. Arutamine koos õpetajaga ja omavahel teoste paigutamise üle ja põhjendatakse valikuid. Millised tööd sobivad kõrvuti, millised mitte ja miks. rühmatöö, õues loodusliku materjali kasutamine, ajurünnak
--	---	---

	uurimuse uue tulemusega (fotost või joonistusest postkaardini). teab, mis on kontseptsioon ja kontekst; oskab valida kontseptsiooni teostamiseks kunstivormi ja planeerida tegevust; on oma ideed teostanud; oskab organiseerida pildipinda lähtuvalt elementide asukohast; mõtleb kompositsioonelementide hulga ja asukohtade üle pinnal; tunneb akvarellitehnika ajalugu; õpib üheaegselt kompositsiooniga akvarellitehnikat.	pealkirjade leidmiseks, dokumenteerimine, esitamine. Näidiste vaatamine suurelt ekraanilt. pildistada (või joonistada veekindla markeriga koopiapaberile) fakture oma ümbrusest (killustik, rohi, paneelid, puutüved, seinad jne) ja saata pilt õpetajale. Küllastada kunstinäitusi: disaini- ja tarbekunstinäitused, eesti kunsti klassika, kaasaegse kunsti näitused. Maalida segatehnikas pilt, kus on kasutatud suuri vorme ja tundlikke piire. Valida värvitoone, mida õpilane varem pole tavapäraselt kasutanud. Tutvustada oma tööd klassile (miks valisin just need detailid, värvid ja kompositsiooni jne).
8. klass	Õpilane tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid; kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid; tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid, kirjeldades ning mõtestades sõnumite, väljendusvahendite ja hinnangute	Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Sümbol, allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad. Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstrahheerimine, deformeerimine jne. Mitemesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika). Arhitektuuri ja disaini

	muutumist kultuuriajaloo vältel; analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nende vahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus; kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle; teadvustab kunsti rolli ühiskonnas. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut; mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumites ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis.	funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Inimese ja ruumilis-keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus. Arhitektuur ja disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused. Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis. Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted. Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid. Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad. Kunst peegeldamas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut. Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö.
9. klass	Vaadata õpetaja koostatud slaidiprogrammi ja panna eriti tähele o-tähe muutumist läbi kirja ajaloo. Kreeka kiri, rooma kapitaalkiri, ruutkapitaalkiri, rustika, untsiaal, tekstuur, fraktuur, italic, peensule kalligraafia. Harjutada ajalooliste kirjastiilide o-tähti ja luua ise kaasaegne tähestik ühe valitud kirjastiili eeskujul. Kujundada kirjalahenduses raamatukaas või plakat. Teha kunstnikuraamat, installatsioon või <i>performance</i> lähtuvalt tekstist või kirja elemendist. Teab mõningaid popkunstnikke (Richard Hamilton, Andy Warhol, Andres Tolts, Kaljo Põllu); mõtleb kriitiliselt; massikultuuri ja tarbimise teemal; loob oma popkunsti laadis kollaaži. Dadaism; lavastab	Teab, mis on piktogramm; teab kunstnikke, kes kasutavad märgilist pildikeelt; on omandanud kogemused piktogrammide loomisel; oskab rühma liikmena luua sõnumiga piltjutustust; oskab rühma liikmena luua ühistöödest terviklikku väljapanekut ja esitada teost publikule. Visandada värvilisele paberile enda jaoks olulisi asju, mida tähtsam asi, seda suurem kujutis. Teha koopia masinas või skanneris pilte oma näost nii otse, kui külgsuunas. Koduse tööna võib kasutada ka fotoaparaati ja tööd välja printida. Lisada käsi kasutades ka iseloomulikke žeste. Seejärel teha fotosid ja koopiaid ka kaasas olevatest esemetest. Luua kompositsioon paljundatud esemetest ja oma

	ja dokumenteerib sürrea-listlikku situatsiooni eseme kasutamisest. teab kunsti ja sporti ühendanud kunstipraktikaid ning nende teostajaid; teab eri spordialasid, abivahendeid ja mõõtemetodeid; saab aru, et kunsti võib olla ka spordis ja vastupidi; on läbinud praktikumi spordiürituse korraldamises, seal osalemises, või dokumenteerimises. Teab fotot kasutavaid kunstnikke (David Hockney, DeStudio; kasutab fotokoopiat oma töö teostamisel; mõtleb asjade ja tegevuste peale, mis iseloomustavad just teda; loob autoportree fotokollaaži ja segatehnikas. Teab teemaga seotud oluliste kunstnike loomingust; oskab püstitatud eesmärgid teostada ja planeerida tegevust; oskab oma valikuid põhjendada ning oma tööd tutvustada; väärtustab ühistööd; loob installatsioone rõivastest. - teab animatsiooni eriliike; leiab loovülesandes erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi; kasutab loovtöös digitaalseid tehnoloogiaid. - teab sotsiaalse kunsti ja taktikalise meedia näiteid; teab, milliseid võtteid on kunstnikud kasutanud; oskab välja pakkuda probleemi ümbritse-vast elust; võtab osa probleemi lahendamisest ja täidab oma ülesannet; tunneb Eesti Kunstimuuseumi digiarhiivi ja Kumu virtuaaltuuri ning oskab neid kasutada; http://digikogu.ekm.ee/	fotodest. Täiendada kontuuridega ja värvidega. Joonistada ja kujundada loodud mustritega igapäevaseid esemeid (kardinad, tassid, kehakatted, padjad, kõrvarõngad, toidud jne). Kui võimalik, teha seda päris esemetega (näiteks veekindel marker ja plastmasstopsid jms). Teha kaasavõetud rõivastest installatsioon, osaleda protsessis (olles ise osa installatsioonist) ja arutleda eelistatud valikute üle. Luu installatsioon värvilistest riidest ja klassis olevast mööblist, tuletades samal ajal meelde värvusõpetust. Ühendada omavahel kunst ja elu, panna proovile oma keha ning vaim, tekitada mingi eneseületuse seisund või kummaline olukord, milles tegelikkus on nihestunud ja tuleb end vaimselt pingutada. Küllastada kunstinäitusi: disaini- ja tarbekunstinäitused, eesti kunsti klassika, kaasaegse kunsti näitused. Võimalusel valida muuseumipedagoogi juhitud haridusprogramm. Teab, mis on Fluxus, antikunst, <i>performance</i>; teab helisündmust Eestist ja näiteid mujalt maailmast; esitab rühma liikmena juhendiga helisündmuse. Puutub kokku originaalteostega; omandab muuseumikäimise harjumusi; saab teada konkreetse näituse autoritest ja teemadest.
--	---	--

	http://www.foto360.ee/kumu/ - oskab küsimuste abil avada kunstiteoseid ning neid teistele õpilastele tutvustada. - teab näituse teemat käsitlenud kunstnikke Eestist ja mujalt maailmast ning nende töid; on omandanud kogemused kunsti esitlemisel rollimängu kaudu; oskab rühma liikmena teha koostööd; on omandanud ühe teema õppematerjalist; oskab seostada teemakaartidel esitatud mõisteid ja märksõnu teosekaartidel olevate töödega.	
--	--	--

3. MUUSIKA AINEKAVA

3.1. Õppeaine kirjeldus

Põhikooli muusikaõpetuse eesmärk on äratada õpilastes muusikahuvi, arendada nende musikaalsust, muusikalisi teadmisi, oskuseid ja eneseväljendust ning pakkuda rõõmu muusika tegemisest. Muusikaõpetus aitab kõrvuti teiste ainetega arendada lapse isiksust – loovust, süvenemisvõimet, motiveeritust, suhtlemis- ja rühmatööoskust. Muusikal on toetav roll õppeprotsessis tervikuna, pakkudes võimalust nii lõdvestumiseks, omaette olemiseks kui ka suhtlemiseks.

Et muusika on inimestevahelise mittekeelelise kommunikatsiooni tõhus vorm, on muusikaõppes ka kõneraskustega õpilastel eriline võimalus end leida ja teostada, saada teistele arusaadavaks ja tunnetada oma kohta koolikaaslaste hulgas. Ühine musitseerimine on oluline osa sotsiaalsest ja korporatiivsest õppes.

Õpetaja põimib muusikaõppesse ka õpilaste väljaspool kooli omandatud muusikalised- ja rütmikalised oskused ning toetab õpilaste koolivälist muusikalist tegevust.

Tundides märkab ja arvestab õpetaja õpilaste muusikamaailma tajumise mitmekülgsust ja nende kuulamisharjumusi. Kuna õpilased identifitseerivad end tihti läbi muusika, mida nad kuulavad, aktsepteerib õpetaja nende isiklikku muusikamaitset.

Õpilaste elukeskkonda mõjutab oluliselt meedias pakutav muusika, vaid vähesed tegelevad vabal ajal ise muusika tegemisega. Muusikaõppe ülesanne on ühendada õpilaste erinevad muusikalised kogemused, oskused ja anded, juhtides nad läbi aktiivse musitseerimise, muusika mõistmise ja nautimise avatud ja aktiivse ning vajadusel ka kriitilise muusikameeleni.

Muusikaõpetus üldhariduslikus koolis lähtub R. Pätsi ja H. Kaljuste didaktilismetoodilistes printsiipidest, milles on ühendatud Z. Kodaly meetod ning C. Orffi muusikaõpetuse süsteem.

Muusikatundides õpitakse tundma muusikatermineid ja omandatakse baasoskused erinevate noodikirjade kasutamiseks, kuulates samal ajal vastava ajastu muusikat. Muusikaõpetuse oluliseks ülesandeks on ka rahvuslike kultuuritraditsioonide säilitamine ja edasiarendamine.

Muusikal on koolielus kindel koht: igapäevane laulmine ja musitseerimine, regulaarsed esinemised ja klassiülesed tegevused (koorid, tantsu- ja mängugrupid). See kõik arendab õpilaste muusikakultuuri ja tuleb neile kasuks ka väljaspool koolielu.

Põhikooli muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane

- arendab vokaalseid võimeid
- arendab loovust, algatamisvõimet ja katsetamisjulgust
arendab improvisatsioonivõimet laulmise, rütmilise tegevuse ja pillimängu kaudu;
- musitseerib aktiivselt
- omandab muusikalise kirjaoskuse põhialused
- arendab muusikalist mõtlemist ja eneseväljendusoskust
- arendab muusikalist analüüsivõimet, muusikaliste väljendusvahendite kasutamise
- oskab muusikale hinnangut anda ning oma arvamust põhjendada.

3.2. Teadmised, oskused ja hoiakud kooliastmeti

	Teadmised	Oskused	Hoiakud
I kooliaste	1.-3. klassis on muusikaõpetuse keskmes musitseerimisrõõmutekitamine. Häälekujundudlikus töös on tähelepanu keskmes õigele hingamisele toetuv loomulik ühehäälnine laulmine. Olulisel kohal on muusikaliste võimete, muusika kuulamise oskuse ja loovuse arendamine.		
II kooliaste	4. -6. on tähelepanu suunatud motivatsiooni, huvitatuse ja hinnangulise suhtumise kujundamisele. Vokaalsete võimete arendamisel pööratakse tähelepanu hääle kõlavusele, ilmekusele ning hääle		

	individuaalsetele omadustele. Arendatakse mitmehäälset laulmist, iseseisva muusitseerimise oskust, loovust ja improvisatsioonivõimet. Õpilaste muusikalist maailmapilti avardatakse erinevate maade rahvalaulude, muusikapalade ja tantsude kaudu.
III kooliaste	7. -9. klassis on muusitseerimise aluseks eakohane laulurepertuaar ja pillimäng. Muusikalisi teadmisi ja oskusi rakendatakse muusitseerimisel, muusikavormide ja -zanrite tundmaõppimisel.

3.3. Õpitulemused ja õppesisu klassiti

	Õpitulemused	Õppesisu
1. klass	- Laulab vaba ja loomuliku hingamise, õige kehahoiu, selge diktsiooniga, ilmemeelt - Tunneb 2-osalist taktimõõtu - Oskab kasutada taktijoont, taktimõõtu, kordusmärke - Tunneb rütme TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, PAUS - Oskab kirjeldada muusikapala meeleolu - Teab mõisteid: helilooja, luuletaja	Laulmine ja hääle arendamine - Laulmine ja hääle arendamine - Õige laululise hingamise arendamine kõlalise puhtuse, selge diktsiooni ning ilmemeelt saavutamiseks. - Eakohased lastelaulud, eesti rahvalaulud Muusikiline kirjaoskus - Meetrum. - Pulsi tunnetamine, rõhuline ja rõhuta heli, 2-osaline taktimõõtu, takt - Viipamine, laulurütm, rütmiharjutuste kaasmängude mängimine, taktijoon - Lõpumärgid, kordusmärgid. - Rütm. - Pikk ja lühike heli, kõnerütm, rütmivormid - Meloodia - Kõrged ja madalad helid, võrdlemine, meloodia liikumise suunad, noodijoonestik. - Mõisted piano, forte, crescendo, decrescendo

	Oskab musitseerida lihtsamatel rütmipillidel Hinnatakse õpitulemuste saavutamist ja õpiprotsessis osalemist.	Kuulamine - Laulud ja karakterpalad - Meeleolu kirjeldamine - Mõisted helilooja, luuletaja Rütmipillid - Lihtsate rütmipillide valmistamine - Rütmipillide kasutamine kaasmängudeks, improviseerimiseks, piltide järgi musitseerimine - Õiged pillimänguvõtted
2. klass	- Oskab laulda pingevara tooniga, forsseerimata, kõlavalt - Tunneb 2-, ja 3- osalist taktimõõtu nii kuulmise kui noodi järgi; - Tunneb õpitud rütmivorme, oskab neid lugeda, plaksutada, koputada ja lihtsaid ülesandeid kaasõpilastele koostada. - Oskab kasutada kehapilli. - Tunneb dünaamikamärke ja teab nende tähendust	Laulmine ja hääle arendamine - Laulmine ja hääle arendamine. - Õige laululise hingamise arendamine kõlalise puhtuse, selge diktsiooni ning ilmekuse saavutamiseks. - Eakohased lastelaulud, eesti ja teiste rahvaste mängulaulud, kaanonid. Muusikalised teadmised ja oskused - Meetrum ja rütm - Mõisted – taktimõõt, taktijoon, takt, lõpujoon. - Rütmilised kaasmängud - Improvisatsioon - Ilmekusemärgid 2- ja 3-osaline taktimõõt - Noodijoonestik - Kordusmärgid - Viiulivõti 2-häälsus rütmis Meloodia

	(p f crescendo diminuendo); • Oskab laulu kirjeldada õpitud dünaamikamärkide järgi • Musitseerib lihtsamatel rütmipillidel; • Oskab iseloomustada kuulatud muusikat • Oskab kasutada ja lahti seletada mõisteid: noodijoonestik, taktimõõt, taktijoon, takt, lõpujoon, kordusmärgid • Oskab etteantud taktimõõdus koostada rütmiharjutusi	• Meloodia liikumise suuna jälgimine • Kõrgete ja madalate helide eristamine • Algteadmised noodikirjast • Muusika kuulamine Rütmipillid • Lihtsate rütmipillide valmistamine • Kehapilli ja rütmikaanonid ja palad • Rütmipillide kasutamine kaasmängudeks, improviseerimiseks • Õiged pillimänguvõtted, rütmiline liikumine ja koreograafia
3. klass	• Laulab pingevabalt, õige kehahoiuga, kõlavalt; • Tunneb 2-,3-,4-osalist taktimõõtu; oskab lahendada	Laulmine ja hääle arendamine • Laulmine ja hääle arendamine. • Õige laululise hingamise arendamine kõlalise puhtuse, selge diktsiooni ning ilmekuse saavutamiseks. • Eakohased lastelaulud, eesti ja teiste rahvaste mängulaulud ja laulud • Ühehäälnine laulmine, kaanonid

	rütmiülesandeid neis taktimõõtudes nii koputades, rütmipillidel, plaksutades kui ka kirjalikult; • Tunneb kõiki õpitud rütmivorme ja oskab neid lugeda ning lihtsaid ülesandeid koostada. • Oskab etteantud taktimõõdus koostada rütmiharjutusi • Oskab lugeda lihtsaid harjutusi astmenimede järgi; • Tunneb duur ja moll heliastmerida • Teab dünaamika märke: p, f, mf, mp < > • Oskab laulu kirjeldada õpitud ilmekusemärkide järgi. (piano - p, forte - f, < - valjenedes, > - vaibudes) • Tunneb muusikazanre: marss, valss, polka;	Muusikalised teadmised ja oskused • Meetrum ja rütm • Mõisted – taktimõõt, taktijoon, takt, lõpujoon rõhuline ja rõhuta pulsilöök, polka, valss, marss, bass, sopran, alt tenor, duur-moll heliastmik • Rütmilised kaasmängud • Improvisatsioon • Ilmekusemärgid • 2- 3- osaline taktimõõt • Noodijoonestik • 2-häälsus rütmis Meloodia • Meloodia liikumise suuna jälgimine ühehäälses lauludes. Muusika kuulamine • Erinevad zanrid muusikas • Erineva karakteriga muusikapalad • Erinevaid hääleliike illustreerivad muusikapalad. Rütmipillid • Lihtsate rütmipillide valmistamine • Rütmipillide kasutamine kaasmängudeks, improviseerimiseks • Trummimängud kaanonid ja rütmipalad • Õiged pillimänguvõtted, tantsimine ja koreograafia
--	--	---

	oskab neid iseloomustada; Oskab lahti seletada mõisteid: marss, polka, valss	
4. klass	- Laulab pingevabalt, selge diktsiooniga - Tunneb rütmivorme ja oskab neid lugeda ja lihtsaid ülesandeid koostada - Tunneb pille ja pilliliike - Orienteerub relatiivses heliastmikus ja oskab laulda lihtsaid harjutusi JO-võtmes; - Oskab õpitud astmeid paigutada noodijoonestikule etteantud JO-võtme järgi, - Teab nootide c, d, e, f, g, a, h, asukohti klaviatuuril ja noodijoonestikul - Oskab lugeda ja ise koostada lihtsaid harjutusi nootidega;	Laulmine ja hääle arendamine - Laulmine ja hääle arendamine - Õige laululise hingamise arendamine kõlalise puhtuse, selge diktsiooni ning ilmekuse saavutamiseks. - Eakohased lastelaulud, eesti ja teiste rahvaste mängulaulud, kaanonid. - Ühe- ja kahehäälnelaulmine. Muusikalised teadmised ja oskused - Meetrum ja rütm - Mõisted – taktimõõt, taktijoon, takt, lõpujoon - rõhuline ja rõhuta pulsilöök, polka, valss, marss, bass, sopran, mezzosopran, alt, tenor, bariton, duur-moll heliastmerekord, duur-moll kolmkõla. - Viiulivõti, absoluutsed helikõrgused c, d, e, f, g, a, h, pooltoon ja tervetoon, oktaav - Rütmilised kaasmängud - Improvisatsioon 2- 3- ja 4-osaline taktimõõt - Noodijoonestik - Kordusmärgid 4-häälsus rütmis ja 2-häälsus laulus - Vormiõpetus (2-3 osaline lihtvorm) Meloodia - Meloodia liikumise suuna jälgimine ühe- ja kahehäälses laulus.

	• Tunneb duur ja moll heliastmikku ja kolmkõla; • Teab dünaamika märke: p, f, mf, mp < > • Oskab laulu kirjeldada õpitud ilmekusemärkide järgi; • Teab ja oskab iseloomustada hääleliike: bass, sopran, alt, tenor; • Oskab lahti seletada mõisteid: sopran, mezzosopran, alt, tenor, bariton, bass	Muusika kuulamine • Erinevad zanrid muusikas. • Erineva karakteriga muusikapalad • Erinevaid hääleliike illustreerivad muusikapalad. • Erinevaid pilliliike illustreerivad muusikapalad. • Erineva vormiga muusikapalad.
5. klass	• Laulab võimetekohaselt • Tunneb taktimõõte 3/8, 6/8, 2/4, 3/4, 4/4 • Teab dieesi, bemolli, bekaari tähendust • Tunneb 2- ja 3-osalist lihtvormi • Teab erinevaid hääleliike • Teab erinevaid kooriliike • Oskab iseloomustada eesti rahvamuusikat	Laulmine ja hääle arendamine • Hääle individuaalsete omaduste (tämbur) kujundamine, harmooniataju arendamine • Ühe- ja kahehäälnelaulmine Muusikaline kirjaoskus • Kaheksandiktaktimõõdu tundmaõppimine seoses laulude õppimisega. • Vahelduva taktimõõdu tundmaõppimine. • Õpitud rütmide kasutamine kaheksandik-taktimõõdus ja nende kasutamine laulurütmis ja rütmisaadetes ning harjutustes • Meloodia ja helilaad. Helilaadilise mõtlemise arendamine. • Märgid: diees, bemoll, bekaar. Helistikud: C-a, G-e, F-d, paralleelsed helistikud

	(rahvalaule, -tantse, -pille, -ansambleid)	Muusikalised teadmised - Eesti rahvamuusika, regilaul, rahvapillid, orkesti- ja kooriliigid Kuulamine - Kooriliikide tutvustamine, tuntumad kooriliigid, koorijuhid. - Eesti ja lähemate maade rahvaste laulud ja pillilood.
6. klass	- Laulab võimetekohaselt - Tunneb taktimõõte 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8 - Tunneb rütmivorme ja oskab neid kasutada - Teab dieesi, bemolli, bekaari tähendust - Kasutab muusika analüüsimisel õpitud mõisteid - Teab erinevaid hääleliike - Teab erinevaid kooriliike - Tunneb Euroopa rahvaste muusikat	Laulmine ja hääle arendamine - Hääle kõlavuse ja väljenduslikkuse arendamine ja forsseerimise vältimine. - Kõlaühtsuse ja pehme tooni saavutamine. Harmoniataju arendamine. Muusikaline kirjaoskus - Meetrum. Neljandik- ja kaheksandiktaktimõõdu kinnistamine. - Meloodia ja helilaadid. Eelnevates klassides õpitud helistikepaaride kinnistamine. - Dünaamika- ja agoogigamärkide tähenduste mõistmine, tundmaõppimine (pp, ff, mp, mf, crescendo, diminuendo, a tempo) Muusikalised teadmised: - Euroopa rahvaste muusika, kultuur, pillid, heliloojad Kuulamine - Euroopa rahvaste muusika
7. klass	- laulab vastavalt võimetele vabalt ja emotsionaalselt - tunneb rütmivorme triool ja sünnkoop - teab intervalli mõistet	Laulmine ja hääle arendamine - Väljendusrikas laulmine ja kõla ühtsus - Hääle individuaalsete omaduste kujundamine - Hääle tervishoid häälemurdeperioodil - Harmoniataju läbi kaanonite ja lihtsate mitmehäälsete laulude. Muusikaline kirjaoskus

	• tunneb keel-, löök-, ja puhkpille • tunneb erinevate maade muusikatradsioone	• meetrum ja rütm • uued rütmivormid triool ja süntkoop • meloodia ja helilaad • intervalli mõiste • muusikalise lauseehituse tundmaõppimine (motiiv, fraas, lause, periood) Muusikalised teadmised • Helide tekkimine • Keelpillid, löökpillid ja puhkpillid • Mitmete maade muusikatradsioonid Muusika kuulamine • Teadliku kuulamise arendamine • pillid, pillirühmad: keel- puu- vask-, löökpillid. • Erinevate rahvaste muusika (araabia, juudid, austraalia, hiina, jaapan, india, indoneesia)
8. klass	• laulab vastavalt oma vokaalsetele võimetele • oskab häält hoida häälemurdeperioodil • tunneb klahvpille • tunneb erinevate maade muusikatradsioon • teab pop- ja rock- muusika erinevaid stiile ja esindajaid	Hääle individuaalsete omaduste kujundamine • Laulmine häälemurdeperioodil, tervislik käitumine häälega • Harmoniataju arendamine Muusikaline kirjaoskus • Meetrum, õpitud rütmide kinnistamine läbi rütmiharjutuste, instrumentaalsete kaasmängude. • Meloodia ja helilaad Muusikalised teadmised • Klahvpillid, elektrofoonid • Hispaania muusika • Ladina- Ameerika muusika • Põhja-Ameerika muusika

		• Rock- ja pop-muusika tähtsamad stiilid Muusika kuulamine • Teadliku kuulamise arendamine • Klahvpillid • Erinevate rahvaste muusika (Hispaania, Ladina- Ameerika, Põhja- Ameerika) • Rock- ja pop-muusika tähtsamate stiilide näited
9. klass	• laulab pingevalt, selge diktsiooniga, õige hingamisega • tunneb neljandik- ja kaheksandik-taktimõõte • tunneb õpitud helipikkusi ja rütme • teab tempo –ja dünaamikamärke: p, pp, mp, f, ff, mf, cresc., dim., allegro, • moderato, andante, adagio, largo, staccato, legato • tunneb noote viiulivõtmes • teab mõistete intervall, akord, tähendust • oskab eraldada homofoonilist ja	Laulmine ja hääle arendamine • Väljendusrikkuse ja kõlaühtsuse taotlemine • individuaalsete hääleomadustekujundamine • harmooniataju arendamine Muusikaline kirjaoskus • meetrum, rütm, kordamine ja kinnistamine eelmistel õppeaastatel õpitud rütmide ja taktimõõtude kaudu • meloodia ja helilaad • õpitud helistike kasutamine seoses laulude õppimisega ja harjutustega Muusikalised teadmised • Muusika žanrid ja vormid läbi ajastute • Jazzmuusika ajalugu, erinevad stiilid, jazz eestis. • Filmimuusika ajalugu, filmimuusika loojad, heliloojad eestis • Eesti pop-muusika ajalugu Kuulamine • teadliku muusika kuulamise arendamine • homofoonilise ja polüfoonilise mitmehäälsuse mõiste seoses muusikavormide ja žanritega: variatsioonid, rondo, fuuga, sümfoonia, kontsert, süit, avamäng, oratoorium, kantaat • Jazzmuusika erinevate stiilide näited

	polüfoonilist mitmehäälsust • tunneb muusikazanre missa, oratoorium, kantaat, prelüüd ja fuuga, keelpillikvartett, kontsert, sümfoonia, avamäng; muusikavorme sonaat, variatsioonid • on tutvunud jazz-muusikaga, filmimuusikaga ja eesti pop muusikaga	• Filmimuusika näited • Eesti popmuusika näited
--	---	--